

Cele trei roluri majore ale Academiei Române (AR): for de consacrare, pilon al cercetării și participant activ în viața societății din România sunt îndeplinite și prin intermediul unor structuri interne care se bucură de independență în propunerea și organizarea de activități cu subiect cultural, științific sau de popularizare. Implicarea în viața societății, participarea unor personalități care nu sunt membri AR, o audiență mult mai largă, faptul că tratează în permanență cu interes evenimentele care au loc în societatea românească dar și aniversarea unor personalități și popularizarea operelor de creație, fac parte din activitatea curentă a acestor structuri cultural-

științifice.

Membrii și cercetătorii din institutele Academiei sunt posesorii unor cunoștințe și ai unei experiențe care pot fi utile în abordarea unor probleme importante pentru societate alături de alte personalități, de organizarea unor evenimente comemorative. Astfel Academia Română a aderat la „Uniunea Internațională de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii (International Union of the History and Philosophy of Science - IUHPS) - în anul 1957 și la „International Committee for the History of Technology - ICOHTEC”. Academia Română a constituit „Comitetul national pentru Istoria și Filosofia Științei” la 29 noiembrie 1959. Denumirea oficială actuală este: „Comitetul Român de Istoria și Filozofia Științei și Tehnicii CRIFST”.

Comitetul reprezintă Academia Română în forurile internaționale și cuprinde inclusiv Filialele CRIFST. Regulamentul a fost adoptat în Adunarea Generala din 16 ianuarie 1995. Pe site-ul CRIFST identificăm link-uri la lucrări și activități: „Biblioteca CRIFST, Evenimente, Media și Prezentari”. <https://www.crifst.ro/>. Filialele CRIFST din Argeș, Brașov, Cluj, Constanța, Craiova, Iași, Timișoara ba chiar în plan și una la Chișinău au o activitate bogată. În cadrul structurii interne organizată pe divizii: DIS-Divizia Istoria Științei, DIT - Divizia de Istoria Tehnicii, DLMFS - Divizia de Logică Metodologie și Filosofie a Științei, sunt organizate cursuri, evenimente și cercuri științifice. Activitatea este materializată și prin editarea și publicarea revistelor: Noesis - <https://noesis.crifst.ro/>, Noema <https://noema.crifst.ro/index.php/ro/>, Studii și Comunicari - <https://studii.crifst.ro/>, Columna - <https://columna.crifst.ro/>. De exemplu Revista NOEMA este o publicație anuală a Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii cu scop punerea în valoare a cercetării românești și internaționale din domeniul logicii, metodologiei, istoriei și filosofiei științei și tehnicii și diseminarea ei în medii de specialitate academice sau nonacademice cât mai diverse.

Chiar dacă nu are un sediu ci doar un mic birou în sediul central, CRIFST prin conducerea inimoasă a unor academicieni și participarea membrilor săi la numeroasele acțiuni, activități, redactarea revistelor, prezentarea comunicărilor pe site-ul web dedicat, reușeste să aducă o audiență și vizibilitate puternică Academiei Române în societate. Înființată în 1998, „Fundatia Națională pentru Știință și artă (FNSA)” de acad. Academician Eugen Simion și Acad. Maya Simionescu are ca scop să reunească într-un spațiu intelectual profesioniști din sfera științelor umaniste și specialiști din domeniul științelor exacte.

Debutul în 2012 a FNSA în propriul sediu str. Dem. Dobrescu Nr. 11, Sector 1, București a fost o veste mult așteptată. Acad. Maya Simionescu alături de acad. Eugen Simion au confirmat că există multe similitudini între științe și arte.

Deși multe le despart, într-un plan profund ele se întâlnesc și reprezintă, în esență, un act de creație, cu valoare permanentă, un act de cultură. Filosofia nu mai poate face abstracție azi de cuceririle științei, ale biologiei sau ale fizicii moderne și chiar cele din teologia modernă. Sunt peste 20 de ani de funcționare, în care FNSA a avut un program cultural structurat pe direcții generale: crearea de colecții, organizarea de dezbateri naționale și internaționale, stimularea inițiativei creative a tinerilor prin oferirea de granturi și burse. Opera literară a fost exemplificată în cele 300 volume din Colecția „OPERE FUNDAMENTALE. Catalogul publicat semnifică apariția volumului 300 și conținutul întregii colecții. https://www.fnsa.ro/resources/static_files/Colectia_Opere_Fundamentale/catalog_300_%20opere%20fundamentale_2022.pdf. Librăria, evenimentele și premiile acordate de Fundație întregesc valoarea culturală și simbolistică activității.

Prin acestea Academia Română confirmă că este o instituție cu preocupări enciclopedice, îmbrățișând toate domeniile științelor, literelor și artelor. Dacă luăm în atenție seria de seminarii anuale începute în anul 2002, „Penser l'Europe” cu ediția a I-a: septembrie 2002, Sinaia, organizate de FNSA în colaborare cu „Academia Română, Institutul Franței, Institutul Francez de Relații Internaționale, Academia Regală de Limbă și Literatură Franceză din Belgia, Academia Regală de Științe Economice și Financiare din Spania și Academia de Doctori din Catalonia, Spania”, constatăm că se iau în discuție subiecte de o valoare și importanță incontestabilă, probleme de actualitate. Colecția „OPERE FUNDAMENTALE” cuprinde ediția recentă a volumelor „MIRCEA ELIADE - VOL. I-II” - https://www.fnsa.ro/products/4608-mircea_eliade_vol_iii.html.

Amintind doar numele ultimelor două conferințe din 23 ianuarie 2024 „Pentru o teologie digitală, astăzi, în epoca inteligenței artificiale” - prof. univ. Wilhelm Dancă, membru corespondent al Academiei Române și din 28 noiembrie 2023 „Credință și economie” - prof. Valeriu Ioan-Franc, membru corespondent al Academiei Române, constatăm că se abordează subiecte de o profundă legătură între spiritualitate și tehnologia la zi. „Dalles” este un nume de rezonanță în Academia Română atât dacă ne referim la Fundația Culturală „Ioan I. Dalles” cât și la o latură mult mai apropiată de cetățean prin activitatea de organizare pentru Expozițiile și Conferințele de la Sala Dalles.

Fundația Culturală „Ioan I. Dalles” a fost constituită ca urmare a testamentului Elenei I. Dalles, din data de 16 mai 1918, prin care a fost gratificată Academia Română cu toate drepturile. Sediul Fundației este în Bulevardul Nicolae Bălcescu nr.18, sector 1, București, sediu aflat în proprietatea privată a Academiei Române, cunoscut și sub numele „Sala Dalles”. Construită de Academia Română, în anii 1930-1932, conform testamentului doamnei Elenei I. Dalles, care în 1918 și-a donat întreaga avere Academiei Române, a revenit în proprietatea Academiei și se organizează conferințe lunare, ultima fiind dedicată „Urmuz – inimitabilul înainte-mergător”, susținută de Academician Gheorghe Păun.

Tot cu aceleași obiective funcționează și Fundația Europeană „Nicolae Titulescu” - din martie 1991, Fundația Familiei Menahem H. Elias din 1925 sau Fundația Patrimoniu creată de Academia Română, în calitate de Fondator Unic, în anul 2006 cu rol de administrare al bogatului patrimoniu primit de la donatori. Programul strategic „Obiective-Acțiuni: 2022- 2026” cuprinde multe acțiuni care să mărească rolul și vizibilitatea AR în societate (<https://acad.ro/institutia/acte/Program%20Strategic%20Academie.pdf>).

Prin punctele 4. Recuperarea și administrarea patrimoniului Organizarea de expoziții periodice cu piesele de patrimoniu și colecțiile de artă ale Academiei Române, în Sala de expoziții Dalles) și 9. Comunicare - vizibilitate - relații cu publicul, țintește o dezvoltare instituțională (6.1. Organizarea și susținerea programului: „Conferințele lunare ale Academiei Române” - Sala Dalles) și realizarea rețelei de muzee ale Academiei Române. Avem astfel o listă a muzeelor organizate în clădiri ale Academiei Române „(Muzeul „Henri Coandă”, Muzeul „George Oprescu”, Muzeul „G. Călinescu”, Muzeul de Artă Veche Apuseană „Ing. Dumitru Furnică-Minovici”, Muzeul „Aurel Avramescu”, Muzeul „Bellu” din Urlați, Muzeul „Ștefănescu” din Câmpulung Muscel, Casa memorial „Nicolae Titulescu”, jud. Olt”.

În structura online „Media” sunt consemnate activitățile: „Conexiuni, Dialoguri academice și Ora de știință” care alături de Bibliotecă, Editură, Comisiile de specialitate ale secțiilor, întregesc o activitate bogată a Academiei Române și a „Unităților în administrare”.

Viorel Gafta